

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradon az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 6 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr., 1 óra 2 ft. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egy nap 16 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyitár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az osztrák-magyar kereskedelmi- és vámszerződés.

Arad, deczember 10.

Fontos és nagy horderejű kérdés megoldása előtt áll az ország, mely egyaránt érdekli a gazdaközöniséget, a kereskedő és iparos osztályt. Az egész magyar nép jövő boldogulására mélyen beható ügyek állanak elintézés előtt, melyekre jelen soraimmal 30 évet meghaladó tapasztalataim alapján kívánom szerény észrevételeimet megtenni.

Már az első 10 éves ciklus letelte után be volt igazolva, hogy a közös vámterület mellett nincsenek arányban az általunk hozott áldozatok, azon előnyökkel, melyeket az osztrák tartományok részéről élvezünk. Pedig abban az időben oly elemi erővel lépett előtérbe a külön vámterület követelése, hogy ennek ellenében az osztrákok lényeges engedményeket voltak kénytelenek tenni, melyek akkoriban még zsenge iparunknak nagy mértékben javára váltak, és általában az országnak tetemes kedvezményeket biztosított. — Ezeknek a kedvezményeknek köszönhetjük, hogy ennyire fejlődött iparunk, megszilárdult pénzpiacunk s felvirágzott kulturánk, a mi nek egy tizedrészét sem érjük vele el, ha tovább is a cs. kir. osztrák gondosság alatt maradunk. *Önállóságunk visszanyerésének köszönhetjük azt a nagy haladást, melyet most az ezredéves ünnepélyen a világnak bemutatunk.*

Közgazdaságunk további fejlesztésében most már arra kell törekednünk, hogy nyersterményeinket itt az országban dol-

gozzuk fel, s annak piacot a Keleten keressünk; mert a gyáripár szaporítja a népességet, a fogyasztók számát, a vagyont, és a gyáripár fejlődésével arányosan emelkedik az ingatlan értéke is.

Ez a megdönthetetlen igazság maga eléggé indokolja a vámközösség megszüntetését, mely leghatékonyabb emeltyűjévé válnék gyáriparunk fellendülésének. Midőn husz év előtt üzleti ügyeimben Bécsben jártam, több tekintélyes textilgyáros kijelentette előttem, hogy ők magyar vevőik nélkül nem élhetnek, és hogy ha a magyarok a külön vámsorompót felállítanák, akkor kénytelenek volnának Magyarországon fiókokat teremteni. Hogy ezen nyilatkozatukat komolyan vették, abból is kitűnik, hogy kettejük Pozsonyban már megfelelő telkeket, többen pedig Felső Magyarországon alkalmas territóriumokat és vízi erőt biztosítottak maguknak. A külön vámterülettől tehát csak az félhet, a ki egyszersmind attól fél, hogy egy rakás szakképzett gyáros ide hozzánk teszi át gyárait, ide hozza értelmes munkásait gyárvezetőknek, kik rátanítanak szegény földmunkásainkat saját ügyességükre, mesterségükre, kik aztán a mi gyáriparunk fellendülésének válnának hasznos és nélkülözhetetlen eszközeivé. Tán attól kellene tartanunk, hogy az iparcikkért évenként Ausztriába és külföldre vándorló több százmillió forintból egy tekintélyes rész nálunk is maradna vagy az itt erősebb föllendülésnek örvendő némely iparág a tuloldalról a munkásokat hozzánk csábitaná?

Valóban alig bécsülhető fel hamarosan azon összeg, a melyet a morva, cseh és bécsi gyárosok utazói a detail vevőtől elharácsolnak s az országból kivisznek, mi ha megszűnnék, bizonyára csak javára válnék közgazdasági viszonyainknak.

A gyáripár fejlődésének érdeke tehát kétségtelenül kongruens a különvámterület felállítására iránt nyilvánuló követelésekkel; azonban a mi jó barátaink ennek ellenében azt hozzák föl, hogy nem áll ez a nyerstermelő gazdáinkkal szemben. Azt hangoztatják, hogy Magyarhon ép oly nyerstermelő ország, mint akár Krim, Bengália, Uj-Seeland vagy a Lapláta államok. Nos hát erre csak azt válaszoljuk, hogy 200 évvel ezelőtt egyáltalában nem volt gyáripár Európában, s minden ország többé-kevésbé agrikulturn állam volt. 140 éve annak, hogy Mária Terézia uralkodása alatt az első gyárak épültek Cseh- és Morvaországban; 90 éve, hogy Bécsben az első selyem-szalag és csipkegyár létesült és ime az osztrák tartományok ma az ő nyers bevételeik egy harmadát az iparnak köszönhetik, melynek képviselői közé leggazdagabb emberei és legnagyobb adófizetői tartoznak.

Am azzal, hogy mit mondanának gazdasági egyleteink és nagybirtokosaink a vámsorompó felállításához, nem a mi dolgunk törődni, de különben azt látjuk, hogy ezek is óhajtják azt; és igazuk van, mert ők csak akkor vallhatnák kárát ezen intézkedésnek, ha a termény-árak számbavehető hanyatlásától tarthatnának. Lehet, hogy ez beállhatna, ha például 10 forint volna a buza ára, a midőn megtörténhetnék egy-két forint áresés követhetné a

Am azzal, hogy mit mondanának gazdasági egyleteink és nagybirtokosaink a vámsorompó felállításához, nem a mi dolgunk törődni, de különben azt látjuk, hogy ezek is óhajtják azt; és igazuk van, mert ők csak akkor vallhatnák kárát ezen intézkedésnek, ha a termény-árak számbavehető hanyatlásától tarthatnának. Lehet, hogy ez beállhatna, ha például 10 forint volna a buza ára, a midőn megtörténhetnék egy-két forint áresés követhetné a

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A cucugnani doktor.

Provençal elbeszélés.

Írta: José Roumauville.

Akármenyt tanult is a fakultáson a doktor, még se akadt egész Cucugnaban senki sem, a ki megbizott volna benne. És őszintén szólva, haragudni se lehetett a derék cucugnaniakra e miatt a bizalmatlansáért. Hiszen a doktort mindig csak könyvel a kezében látták és így bizvást mondogathatták:

— No, a mi doktorunk tudománya ugyan nem lehet valami tulságos. Kora reggeltől késő estig egyre olvas, bizonyára azért, hogy tanuljon. Ha pedig még mindig szüksége van a tanulásra, evvel csak azt bizonyítja, hogy még nem tud eleget, hogy bizzuk rá magunkat.

Ebből a megdönthetetlen szillogizmusból pedig az következett, hogy a szerencsétlen doktorról a cucugnaniak hallani sem akartak. Ambátor a doktor gyakorlat nélkül olyan, mint a lámpa olaj nélkül. És levegőből nem lehet élni; ez a szegény ördög doktor pedig még a levesbe való sőt sem kereste meg.

Tovább így már nem folyhattak a dolgok. Hogy az elviselhetlen állapotoknak véget vessen, az orvos egy napon elhíresztelte a faluban, hogy nemcsak minden betegséget meg tud

gyógyítani, hanem még arra is mer vállalkozni, hogy a halottakra új életet önt.

— Es nem az ép imént elhaltakra — ezek voltak a saját szavai — hanem azokba is, a kik régóta a föld alatt pihennek, kivétel nélkül.

Együttal késznek nyilatkozott, hogy bármely órában bebizonyítsa e tudományát az összegyűlt nép előtt a temetőben.

Persze nem akadt Cucugnaban csak egy lélek is, a ki elhitte volna a doktor szavát. Hanem elvégre még a leghihetlenebb Tamás is így okoskodott:

— Mit veszünk, ha próbára tesszük a doktort? Lásuk hát, mikép akar tuljárni az esztünkön? Hiszen eleget tanult ez az ember és manapság sok csoda megesik. Isten nevében, lássuk hát, mit tud? Ha sikerül neki nem leszünk fukarak az elismerésben. Ha pedig nem sikerül, kiverjük a faluból, a miért bolonddá tett bennünket.

Es megizenték a doktornak, hogy délben tegye meg a próbát a cucugnani temetőben egy, vagy esetleg két halotton. Több asszony azonban követelte, hogy mindjárt tiz férfi támasszon életre.

Eljött a vasárnap. A jelzett időben a nép összegyűlt a temetőben. Mikor épp delet ütötte megjelent a doktor. Tiszta fekete ruhában lépett föl a kereszt domjára és szólott a néphez:

— Kedves barátaim! Megigérttem nektek, hogy egy halottat föltámasztok és most eljöttem, hogy beváltsam ígéretemet. Kérlek benneteket, maradjatok ott hátrább csendben... Előre is kijelentem, hogy nekem mindegy, akár Jacquest, akár Jeant, akár Nanond, akár Babeaut, akár Claudeot akár Simont támasztom-e fel. Hát például prótáink meg Simon Cabaniéval, a ki tán egy év előtt esett annak a járványnak áldozatul.

— Bocsásson meg, doktor ur — szólalt meg ekkor a szegény Simon Cabanie özvegye — az én szegény megboldogult férjem derék ember volt, boldogan éltem vele, meg is siratam de azért kérnem szépen, ne élesztené fel, mert fáj az embernek az özvegyesség és a hosszú Pascal megkérte a kezemet és már a jövő héten utoljára hirdetnek bennünket és már kaptam is Pascaltól ajándékot.

— Okosság is jó asszony, hogy idejekorán figyelmeztettél. Helyes. Hát akkor kísértük meg a vörös Nanonnal, a kit urnapkor földelték el.

— Az istenért ne, doktor ur — kiáltotta Jacques Lamule — Nanon az én feleségem volt. Tiz évig éltem vele és egész Cucugnani tanusithatja, hogy a tiz év pokol volt nekem. Hagyja meg Nanon nyugalmát és az enyémét is.

— De édes barátom...

— Bocsásson meg, doktor ur, de tudja, a magunkféle szegény ember, mihelyest a felesége meghal, új asszony után lát. En is meg-

külön háztartás berendezését; de annyi bizonyos, hogy akkor sem termelhetnének előállításí áron alól és semmi esetre sem volna okuk attól félni, hogy a mostani 5.80 frtos búzát még olcsóbban kellene adniok.

Azzal ijesztenek bennünket, hogy majd saját zsirunkban fulladunk meg. Hát ez még mindig jobb dolog, mint ha éhen halunk. Mi éhen meg nem halhatunk és könnyebben kibőjtölhetjük a mi kedves iker-testvérünket, mint ő minket. Prágában a pékek és cukrászok a mi lisztünk nélkül el nem lehetnek éezt akkor is megveszik, ha a cseh sajtó még oly hangosan is hazaárulóknak deklarálja a magyar liszt vásárlóit; hiszen az a cseh zsurnalista maga is csak ott veszi a süteményt a hol jobb és nem törődik vele, hogy magyar lisztből készült-e? Mert a végén is az árucikkeknél a minőség és az ár határoz, nem pedig a vallás vagy nemzeti-ség; és ha a magyar buza jobb, mint a más országbeli, akkor a mienket még magasabb ár mellett is venni fogják.

Alig szükséges hangsúlyoznom, hogy ha már a külön vámterületet üdvösnek tartom, hogy ugyanakkor az önálló magyar banknak is hive vagyok. Midőn az 1873-iki krach beütött, egész Magyarországnak ezen intézet annyi tőkét bocsájtott rendelkezésére, melynél épen kétszer volt több az, melyet csupán a bécsi piacnak nyújtott, és meg vagyok győződve róla, hogy azt a kvótát, melyet most Magyarország részére az osztrák nemzeti bank kiszolgáltató köteles, az Első hazai Takarékpénztár a budapesti betéteiből is képes volna tedezni.

Hogy mily kilátásai volnának nálunk egy külön magyar banknak, az a következőkből legvilágosabban kitűnik: Az osztrák-magyar bank a múlt évi kimutatása szerint a korlátolt magyarországi forgalom mellett 537 frtnyi összeforgalom után 3.3 milliót nyert, míg Ausztriában 1754 milliónyi forgalom mellett csak 6 milliót. Ebből világosan kitűnik, mennyivel olcsóbb hitelt élveznek a Lajthán tul, midőn ott a bank háromszoros forgalom mellett kétszeres hasznot sem ér el. Ha tul a Lajthán ép oly drágán adná pénzét, mint nálunk, akkor az 1754 millió forint után 10.5 millió hasznot kel-

lett volna kapnia; viszont ha nálunk is oly olcsó hitelt nyújtott volna, mint oda-át, akkor 1.9 millió forintnál többet nem nyerhetett volna rajtunk. Ez elég világosan mutatja, hogy milyen mértékkel mér az osztrák-magyar bank nálunk és milyen-nél Ausztriában.

En bizony további boldogulásunknak csak egy módját látom: a teljes közgazdasági függetlenítést az osztrák tartományoktól. A siámi iker szerepe nem nekünk való többet, mert sokkal életképe-sebb egy kisebb test, ha önálló, mint egy olyan furcsa módon összenőtt dupla szörny. Vessük alá magunkat az operációnak; ha mutatkozik is majd egy kis sebláz, jobban kiálljuk azt mint Lajthán tuli iker-testvéreink.

SZONTAGH GYULA.

BELFÖLD.

Az igazságügyl tárca képezi jelenleg az ellenzék egyik vesszőparipáját. Erdély Sándor igazságügyi miniszter állását, bár igen tévesen, gyöngíthetőnek hiszik az ellenzék részén, kivált annak jogásztagjai, akik a bünvádi eljárás tárgyalásánál általában véve több politikát hurozolnak be az igazságügyi bizottságba, mint a mennyit a munka komolysága megvár. Ilyen kísérlet volt a napokban az is, hogy az eljárási javaslat 33. §-ába (mely az ügyészségnek köteletségévé teszi, hogy a hivatalból üldözendő büncselekmények esetében nyomozást teljesítsen vagy teljesítsessen) politikai szempontokat vegyitettek bele s alaptalanul elhíresztelték, hogy a miniszter e szakaszt a „kabinet-kérdés” fölvetésével tudta csak körözttlívni. A szakasz rendelkezése egyébként az indoklásban azzal van támogatva, hogy az ügyészséget ez alól az állam föl nem mentheti, már a kezébe adott vádjog tekintetében való tájékozódás és a rendőrséggel való viszonya miatt sem. E jog mely voltaképpen csak előnyozást jelent, az ügyészséget hivatáskörébe tartozó eszközzel látja el s bár eddig törvény nem szabályozta, a dolgok természete szerint ma is gyakorlatban van. Ennélkül a közvád joga számos esetben nagy megtévedésekkel és hátrányokkal járna. Erdély miniszter ezt a javaslat nyomós okaival védelmezte s a bizottság meg is szavazta. Hogy ezzel tározója kérdését hogyan lehetett kapcsolatba hozni, sőt lemondását híresztelni,

az ma is talány. Az egész intermezzo értelem nélkül áll s Erdély lemondásáról most sokkal kevésbbé van szó, mint bármikor ezelőtt. A miniszter különben pár nap óta meghülés következtében beteg.

A szabadelvűség diadala. Temesvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságába a tegnapi megtartott választás után, mint az O. E. távirata jelenti, kizárólag szabadelvű polgárokat választottak meg.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, december 10.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Schóber Ernő, Josipovich és Hévízy.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Lukács László, Perczel Dezső, Wlassics Sándor, Dániel Ernő, Josipovich Imre és Darányi Ignác miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. Napirend előtt felszólal

Remete Géza a ki tiltakozik azon vád ellen, hogy ő a tegnapi miniszteri választ Vajay interpellációjára tudomásul nem vette volna.

A ház azután a millenáris koronákról, a jelzőlogó és kölcsönkövetelések kedvezményeiről s az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslatokat harmadsori olvasásban is elfogadja.

Interpellációk.

Perczel Dezső Sima interpellációjára a megyei tisztviselők szavazati jogát illetőleg kijelenti, hogy e kérdésben teljesen a törvényes eljárást követik. Annak bizonyítására felolvassa a törvény szövegét, mely minden kétséget kizárólag intézkedik. A folytonos joggyakorlat sem nyújt az ellenkezőre precedenst. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

Sima Ferenc a miniszter választát tudomásul nem veszi. E tekintetben a joggyakorlatot sem fogadja el argumentumnak, mert az a folytonos abususra vezet. A törvényt szerinte a miniszter helytelenül magyarázza. (Helyeslés balról.)

A ház a miniszter választát tudomásul vette.

Perczel Dezső Sima interpellációjára a

házasodtam nybol. Hát minek akkor vissza-idézni a régi asszonyt . . .

— Ertem már — mondta az orvos. — Milyen pokollá lenne a házad, ha két asszony volna bennel! Egy is elég, hát még kettő! Hát akkor . . . Nos hát kit támasszunk föl . . . Megvan, nos Pierre mestert!

— Tán a nagyítócs Pierre mestert gondolja? kérdezte Felix Bonne-Prigun.

— Igen, a nagyítócs Pierret.

— Szegény, szegény nagyapám? Az isten nyugosztalja! Ugyan hagyja pihenni, doktor ur. Már életében is mennyit dörögött, hogy romlik a szekerünk. Ha most látná a szekerünket, megtörne a szive a bubánattól . . . Aztán szerette a békes egyetértést a háznál és mi odahaza összevesztünk az örökségen. Hat testvérek vagyunk; négy fiu és két leány és kinek-kinek van egy csomó gyereke és kiki fárad, hogy valahogy eléldegélhessen.

— De hát nincs mód rá, hogy mégis . . .

— Nincs, uram, nincs. Látja, ha életre kelne az öreg, ki kellene neki adnunk a vagyont, vagy el kellene tartanunk az öreget. Még ezt a terhet is a nyakunkba vegyük, szent isten? Pedig magunknak is alig van betévé . . .

— Elég, elég! Hát maradjon Pierre mester is a halottak közt. Hanem mivel már összegyűltetek és én is kijöttem, hát most már mondjatok ti valakit, a kit feltámasszak. Nos, kit?

— Adja vissza nekem Gatounet, az én,

szegény Gatounemet! — kiáltotta zokogásba fulva egy derék asszony.

— Nem, nem, doktor ur — hangzott egy fiatal leány ellenkező szava. — Hallgasson el maga. Jobb most a mi Gatounenknak. Mielőtt meghalt, meggyónt nekem mindent. A mikor ott fektűt menyasszonyként a koporsóban mirtuskoszorúval a fején, fehér ruhába öltözve, akkor a szive alatt . . . Nem csak hadd nyugodjék a szentelt földben. Epp tegnap szökött meg a kedvese egy más lánynyal!

— Még ez is! — tört ki az orvos. — Hát tudjátok, lelkeim, hogy én már unni kezdem a dolgot. Már igazán nem tudom, ki legyen a feltámasszandó . . . De nem, megvan. Hát olyan embert fogok felidézni a sírból, a kinek se fia, se lánya, se apja, se anyja, se rokona nincs a falmban, hanem a kit mindannyian tiszteltetek, becsültetek s a ki egész vagyonát nektek testálta, a ki a kis kórházat alapította. Ugy-e nem kell mondanom, hogy a jó öreg plébánosról van szó, a kit halálában oly öszintén megáratattok.

Pillanatnyi néma csend . . . Aztán itt is, ott is hallható lett, hogy: nem, ezt sem, nem! Végre Rousseline asszony, a falu legájtatosabb asszonya ragadta meg a szót:

— Szegény jó megdicsőült! Milyen megtört volt az utolsó időben. Es olyan süket volt szegény, mint egy darab fa. Ha a gyóntatószékben fűgéről beszélt neki az ember, hát bizonyára szökött el. Örüljön, hogy részeül

jutott isten számolyánál fényeskedni és adjunk halát az istennek, hogy utóda, az új plébános oly kedves, fiatal, szives ember, hogy mindenkinek csak dicsérheti. Az egész község egyetért abban, hogy az új plébános mintaképe lehet a lelkészeknek. A hangja tisztegi az orgonát, a szózata olyan, mintha apostol mondaná.

— De hát akkor ismét máson kell megtennünk a próbát. Igen nézzétek, ott egy kis fakereszt van; gyerek nyugszik alatta. Ugy-e, jól látok odáig? Az van írva a kereszten, hogy a gyerek élete tizedik hónapjában halt el. Ambar én azt vélem, hogy valódi bűn volna életre idézni egy ártatlan gyermeket. Örüljön, hogy elköltözött e világból, még mielőtt kijutott volna neki e földi élet kínjaiból és gyötrelmeiből. Hanem ha mégis kívánjátok, én tüstént hozzálatok ennek a gyermeknek a feltámasszásához.

Alig fejezte be szavait a doktor, midőn egy szegényesen öltözött asszony lépett ki a tömegeből és hebegve mondta:

— A kicsike a mienk volt doktor ur. Én a nagyanyja vagyok. Ep a szemfogait kapta, mikor az isten magához vette. Gyönyörű gyerek volt, hanem hát legyen meg az isten akaratára. A gyermek anyja meghalt. Magam bizony nagy szegénységben élek. Hát minek ellenkezzünk az uristen akaratával, hadd nyugodjék tovább szegényke.

osongrádmegyei tisztújítás tárgyában azt válaszolja, hogy téved az interpelláló ha azt hiszi, hogy az ő régebbi törvényen alapuló dispoziói a képviselőtestület érdekében történtek volna. Kijelenti, hogy a Károlyiak kik e megyében nagy birtokosok a tagok sorában azért nem foglalhatnak helyet, mert a törvény intézkedése szerint kiki csak egy bizottságnak lehet tagja. Hogy a Károlyiak más megyében óhajtanak e jogokkal élni, arról ő nem tehet. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

Sima Ferencz konstatálja, hogy a Károlyiaknak e tekintetben nyilatkozni alkalmuk sem volt, mert őket meg sem kérdezték. Kéri a házat, hogy a miniszter különben sem határozott válaszával szemben utasítsa minisztert, hogy a törvény intézkedéseinek értelmében járjon el. A választ tudomásul nem veszi.

A ház a választ tudomásul veszi.

Perczel Dezső Hock Jánosnak a giráltyi visszaélések tárgyában hozzáintéztett interpellációra, a vizsgálat megejtetvén, válaszolni óhajt. (Halljuk!) Hock előadott adatai a valóságnak meg nem felelnek. Alaptalan Hock azon állítása, hogy a község egész külső területét lefoglalták volna. Az alispán jelentését felolvasta melyből azon vád alaptalannak bizonyul, hogy a liberális jelölt érdekében presszió uralkodik. Sőt éppen a másik oldalon élnek a terrorizációval. (Ugy van! jobbról.) Minthogy az interpelláló adatai téveseknek bizonyultak e az ügyet megvizsgálta, kéri a választ tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

A választ a ház tudomásul veszi.

Bánffy Dezső báró Serbánnak válaszol a megyei tisztviselők választása tárgyában hozzá intézett interpellációjára s kijelenti Serbánnal szemben, hogy a vármegyei tisztviselők sorából a románok ki nem zárhatók. Sőt azt hiszi, hogy kívánatos is, a nemzetiségi megyékben kvalifikált románokat alkalmazni, hogy hazafiságukat, megbízhatóságukat bebizonyíthassák. Intézkedéseket ezért szükségesnek nem lát s kéri válasza tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

A választ a ház tudomásul veszi.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Makfalvaynak a nagyatádi mentelepben észlelt szembajokra vonatkozó interpellációjára azt feleli, hogy a vizsgálatot elrendelte s kitünt, hogy a baj lappangását az idézheti elő, hogy a bajt konstatálni csak lencsetükörrel lehet, mely eddig még nem volt. Intézkedett annak beszerzéséről. Végül a baj továbbterjedésének meggátolására a legmesszebbmenő intézkedéseket tette. Kéri válasza tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

Makfalvay Géza a miniszter választát köszönettel veszi tudomásul.

A ház a választ tudomásul veszi.

A január hó 9-ikén tartandó legközelebbi ülés napirendje lesz: A költségvetés folytatása. Végül hitelesítették az ülésjegyzőkönyvét.

A doktor türelme elvégre is kimerült.

— Most már elég legyen egyelőre — mondta haragos színelve. — Hiszen kézzel-lábbal tiltakoztatok, hogy bebizonyítsam milyen csudákat tudok művelni. El kell tehát napónom a kísérletet. Hanem annyit megtanulhattam e mai dolgokból, hogy hiába is kísérletem meg, a jövődöbe sem fogtok hagyni senkítse életre támasztani. Csodás tevékenységemet nem is fordítom többé erre, hanem inkább arra, hogy titeket magatokat váltalak majd meg a haláltól, ha fenyeget benneteket. Isten áldjon meg titeket.

Igy szólván a doktor, lelépett az emelvényről és elhagyta a temetőt.

Mondani sem kell, hogy e vasárnapról fogva doktor uramnak rengeteg praxisa lett Cucugnanban. Ha halottakat nem is támasztott fel, de számos ember életét megóvta. A cucugnaniak pedig rendíthetetlenül bíztak benne és arról is meg voltak most utólag már győződve, hogy a tudós doktor akkor vasárnap tényleg feltámasztott volna halottakat.

— Mi vagyunk az okai — mondogatták — hogy nem tette meg.

Ezzel mesém véget ért és most már nem tehetek egyebet, mint hogy ezt a tanulságos történetet azoknak az orvos uraknak figyelmébe ajánljam, a kik páciensek nélkül szükkölködnek.

Egy Schlésinger, aki nem hagyja magát.

Az osztrák képviselőházban egy Schlésinger nevű ember ül, aki antiszemita képviselő, ami nálunk kissé kómikusan hangzik. Ez a Schlésinger ur tanár. Az osztrákok istene irgalmazzon a szegény ifjaknak, akik tőle tanulnak. Nincs az a részeges fegyházvirág, akinek mosdatlanabb volna a szája, mint ezé a Schlésingeré, és ha a rüpek nyelvezetét egy dühöngő bakakáplárhoz hasonlítanók, ez a legnagyobb sértés volna a káplárokra nézve.

Schlésinger — mint már egy rövid táviratban említettük — tegnap rá akart licizálni Luegerre és iszonyuan neki ment a magyaroknak. Az elnök utólag a lelkére beszélt, de a megvadult Schlésinger csak azt kiáltozta, hogy őt nem szabad bántani, ő népképviselő, ő nem hagyja magát.

A képviselőház üléséről különben a következőket sürgönyzik:

A képviselőházban tegnap kezdtek meg a költségvetés tárgyalását. Szólásra eddig ötven képviselő jelentkezett. Az ellenzéki szónokok az ifjucseh és az antiszemita pártjához tartoznak; a költségvetés mellett pedig az egyesült német baloldal tagjaiból fognak többen fölszólalni.

Az első fölszólaló Stransky (ifjucseh) volt, aki főleg a cseh helytartót támadja meg, azután a lengyelek ellen fordul; kijelenti, hogy az ifjucsehek nem ellenségei a cseh főnemességnek, hanem követelik, hogy a nemesség a modern eszméket ne utasítsa vissza, hanem hódoljon meg nekik. Az ifjucsehek szívesen hajlandók a németekkel való kiegyezésre, de csak úgy, ha ez a kiegyezés a cseh korona valamennyi országaiban lehetséges. Ha gróf Badeni hű szolgája az uralkodónak, akkor nem szerezhet neki nagyobb örömet, mint azt, hogy uralkodói jubileumára egy kibékült Csehországot mutathat be. Nem fogadja el a költségvetést.

Az antiszemita Schlésinger káromkodott ezután. Különösen Magyarország ellen támadt. A többek közt a következőket mondja: Magyarország gátolja Ausztriát kulturális fejlődésében, a küszöbön álló kiegyezés meg fog hiúsulni az ellentűlés miatt, melyet Ausztria a magyarok előreláthatólag arczatlan igényei ellen ki fog fejteni. A kisebb osztrák töképezések csak adják el hamar magyar értékpapirjaikat, mivel Magyarországon a millenáris kiállítás előtt éppen olyan krach lesz, mint annak idején a bécsi kiállítás előtt.

A magyar főváros Kossuth Lajost megválasztotta halála előtt diszpolgárává s midőn e vén rebellis meghalt, a főváros népe ki akarta erőszakolni azt, hogy a budai királyi lak ormára kitűszék a gyászlobogót. Ezek szép jelei ama hűségnek, a melyet a magyarok az uralkodóval szemben mindig hangoztatnak, azcn uralkodóval szemben, aki a magyarokat annyi szeretettel halmozza el. A király megengedte, hogy a vén rebellis vezért haza hozhassák. Most azonban a fia oly beszédeket mond, melyek csak úgy hemzsegek az osztrák uralkodóház és Ausztria ellen való gyűlölettel. Emlékszünk még arra, hogy Kossuth Ferencz a magyar képviselőházban Ausztriát egy vén kofával hasonlította össze, pedig Magyarországra ez az elnevezés sokkal inkább ráillene.

Schlésinger ezután így folytatta:

Az ilyen emberek bandájával kössünk kiegyezést? Hiszen ezek az emberek a piszoktól büzlének. A kedélyesség politikája sokra vitte! Lehetetlen a zsidó-magyar csatorna-tisztogatók durva falkájával szövetkezni.

A miniszter urak Rothschild rabszol-

gáivá alacsonyítják le magukat. Az aranyvalutára hajlanak, pedig hazaárulás, ha a nemes-érez-gazdálkodást pártolják. Népvatútát (?) kell istápolni. A miniszterelnök minden bűnét meg-bocsátának, ha megmentené Ausztriát Rothschild hatalmától.

Az antiszemita persze ujjongva hallgat-ták ezeket a szeretetreméltó kitételeket. Chi-nmetzky elnök azonban mitsem hallott belőlük. Csak a balpárti képviselők figyelmeztetésére hozatta el a gyorsírói jegyzeteket és azok olvasása után így szólt:

Mielőtt a következő szónoknak adnám a szót, vissza kell térnem Schlésinger képviselő ur két kitételére, amelyeket nagy sajnálatomra nem hallottam, különben azonnal megvontam volna a szót Schlésinger urtól. Ismételnem kell e kitételeket, Magyarországról szólva, azt mondta, hogy: „oly emberek bandája, akik a szennyből büzlének.” (Általános fölháborodás.)

Schlésinger: Kossuth Ferenczről beszéltem. Az olyan ember!

Elnök: Kérem, ne zavarjon, ha én beszélek! Továbbá azzal a kitételrel élt, hogy „zsidó-magyar csatorna-tisztogató csorda.” (Általános fölháborodás.) Nem tudom eléggé sajnálni, hogy ebben a magas házban ily hallatlan hangon beszélhettek. (Élénk helyeslés és taps.) Hová jutunk, ha a nép képviselői (Főlküldöttségek a baloldaltól: Tanár!) ily kifejezésekkel a ház tekintélyét így oszorbítják. (Élénk tetszés. Taps.) A képviselőt ezért rendre kell utasitanom és ismételnem kifejezem sajnálatomat, hogy kifejezéseit nem hallottam, különben megvontam volna tőle a szót. (Élénk helyeslés és taps.)

Schlésinger hevesen gesztikulál és folyton azt kiáltja:

— Persze, persze, a zsidókat védeni kell. En népképviselő vagyok! engem nem bánt-hatnak!

Az elnök erőlyesen esőndre intette Schlésingert.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 766.0 milliméter, délután 2 órakor 763.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 3.0, délután 2 órakor C° + 2.1. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor DK 4. délután 2 órakor DK 4. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 11. —

Borus. — Enyhe. — Északon espadék.

Arad a mult hóban.

— Polgármesteri jelentés. —

Az 1895. év november havára vonatkozó jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni. A közegészségi viszonyok az előző haviakhoz képest némileg javultak, amennyiben az összes halálozások száma 15-el, a városi illetőségűeké 10-el csökkent. Az uralkodó kóralakok között a hurutos tüdőbajok s a csusz voltak leginkább képviselve. A gümőkór ritkábban fordult elő. A fertőző betegségek gyérültek. A vörheny-járvány csökkent: az előző havi 69 esettel szemben 41 új eset volt bejelentve, melyek közül 35 a 2—10 éves korra esik. Lakolába járó volt a betegek között 16. Halálosan végződött 3 eset. A difteritisz igen alászállott, amennyiben az előző havi 26 esettel szemben csak 9 új eset merült fel. Halálos kimenetelű volt 2 eset. A group nem mutatkozott. Egyéb fertőző betegségek gyéren fordultak elő. Bejelentetett a typhus 2. a kanyaró 3, a bárányhimlő 8 esettel. Orbáncosos betegülések is többször mutatkoztak. A trachomás betegek száma volt október hó végén 10, szaporodott 2, gyógyult 2, maradt 10; a kórházban kezeltetik 7 idegen 3. Elhalt összesen 98 egyén 48 férfi, 50 nő, az elhaltak között helybeli 89, idegen 9. Bal-eset következtén meghalt 2 egyén, öngyilkosság előjött 1, halva született 9. A városi lakosság halálzásai évi aránya 1000:23.8. A megyei kórházban ápolgatott 395 egyén, az izraeliták kórhá-

sában 14, összesen 409, ezek közül gyógyult 169, javult 84, meghalt 20. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 85.

A népesedési viszonyok kedvezőknek mondhatók. A születések száma a múlt haviakét 3-al a halálozásokét 40-el haladta meg. Élve született 188 gyermek, 67 fiú, 71 lány, törvényes 111, törvénytelen 27. E születések évi aránya 1000:36.9. Házasság kötött 58.

A személy és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt. A 44 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 36 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál október hóról elintézetlen maradt 8 ügy, november hóban befolyt 238, elintézés alatt állott összesen 241 ebből elintéztetett 178, a bíróságokhoz áttételt 65, tárgya és alatt maradt 8. Letartóztatott részben előállított 280 egyén, ezek közül elítéltetett 165, a bíróságokhoz áttételt 65, kinttartott 12. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintéztetett 45. Letartóztatva volt 78 egyén, eltilontatott 48, rendőrileg büntetett 30.

A bejelentési hivatalnál bejelentetett 1402 beköltözés és 1384 kiköltözés. Bejelentés mulasztásért büntetett 62 egyén. Bejelentetett s nyilvántartásba vétetett 955 cseléd és 863 gyári munkás. A vendéglőkben szállva volt 696 utas.

Szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalatott 85 büntetett 29 cseléd. A kapitányi hivatalnál, mint iparhatóságnál iparjogositványt nyert 11 iparos, 10 kereskedő, iparát áthelyezte 4 iparos, megszüntette 13 iparos 11 kereskedő. A tanoncz lajstromba bejegyeztetett 9 iparos, 10 kereskedő-tanoncz, felszabadult 8 iparos, 8 kereskedő-tanoncz. A tanviszony megszünt 1 iparosnál. Iparkihágási ügy tárgyalatott 5, büntetett 14 kereskedő, 1 segéd. Munkakönyvet kapott 21 segéd, azzal jelentkezett 97, ideiglenes igazolvánnyal jelentkezett 4.

A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 60-egyen, kibocsátott 2, november hóban felvételt 1, maradt a hó végén 59. Elelmezésükre 1798 adag meleg étel s ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. A havi segélyben részesített szegények száma volt 399, november hóban felvételt 11, a segélyezés megszűnt 6-nál, maradt a hó végén 404. A város közönsége által tartott árva és jelenoz gyermekek száma volt 57. Nem a város közönsége által tartott dajkaságba adott gyermekek száma volt október hó végén 99, novemberben bejelentetett 7, anyjának visszaadott vagy más helyre vitetett 2, maradt a hó végén 104.

Tíz 6 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött.

A községi bíróságnál elintézetlen maradt október hó végén 255 ügy, novemberben befolyt 984, összesen elintézés alatt állott 1239, ebből elintéztetett 1087, tárgyalás alatt maradt 221. Végrehajtás foganatosított 90, árverés tartott 5.

A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 168 közhadseregbeli és 83 honvéd tartalékos. Az újoncszösszeírásról jelentkezett 222 idegen illetőségű hadköteles. Utóállított 1 helybeli és 2 idegen illetőségű hadköteles. Önként besoroztatott 1. A póttartalékba áthelyeztetett 5. Felülvizsgálat útján elbocsátott 4. A hazulajdonosok terhére elszállásoltatott 120 főnyi honvéd-legénység.

Utak javítására és fedenyag beagyazására felhasználatott 443 kézi közmunka napszám. A fa- és fémipar iskola körüli ut rendezése befejeztetett. A part-utóztól a szalmapapír-gyárig vezető ut kiköveztetett. A radnai utnak az élőviz-csatorna zilipjéjét a temesvári vasut átjárójáig terjedő része feltöltés alatt áll. A vízvezetési csövek lerakása előrehaladt stádiumban van. A szűrő-és tisztavíz-medenczék beboltozva és beföldelve készen vannak. A csatornázási munkálatok a befejezés pontján állanak: Az adóbehajtás eredménye a következő volt: Befolyt: állami adó 84,141 frt 09 kr. leiratott 2,448 frt 86 kr. összesen 86,584 frt 95 kr. hadmentességi díj 686 frt 10 kr. jog és bélyeg illeték 1050 frt 86 kr. leiratott 651 frt 82 kr. összesen 1702 frt 68 kr. községi adó 29,540 frt 56 kr. leiratott 777 frt 09 kr. összesen 30,117 frt 65 kr. utadó 3240 frt 5 kr. leiratott 57 frt 37 kr. összesen 3,297 frt 42 kr. átírási díj 766 frt 80 kr. idegen közsádó 1501 frt 15 kr. leiratott 5,293 frt 80 kr. összesen 6,894 frt 45 kr. Az Árvapénztár forgalma volt bevételben a múlt havi maradvánnyal együtt 317,280 frt 41 és fél kr. kiadás volt 6026 frt 95 kr. maradvány 311,203 frt 82 és fél kr. A házi pénztár forgalma volt bevételben 76405 frt 19 és fél kr. kiadás 48,976 frt 08 és fél kr. maradvány 27,429 frt 11 k. utépítési alap bevétele volt

9020 frt 87 kr. kiadása 7755 frt 55 kr. maradvány 1265 frt 82 kr. A védgát építési alap állása volt 7648 frt 48 és fél kr. A különféle alapok bevétele volt 511,008 frt 57 kr. kiadás 92706 frt 88 kr. maradvány 418,298 frt 24 kr. Követvám befolyt 4328 frt 04 kr. helypénz 5316 frt 48 kr. partvám 816 frt 15 kr. összesen 9,955 frt 62 kr. kiadás volt 1,146 frt 50 kr. maradt tiszta jövedelem 8,809 frt 12 kr.

A mértékhitelcsitő hivatalnál hitelesített 44 darab folyadék-mérték, 1069 db. hordó, 6 darab száraz tárgy mérő, 42 db. mérleg, 22 db. súly. Hitelesítési díj befolyt 584 frt 62 kr.

Az állategészségügy kielégítő volt. A hási állatok között egy veszettségi eset kivételével ragályos betegségek elő nem fordultak.

Arad, 1896. évi december 5-én.

SALACZ GYULA s. k.
királyi tanácsos, polgármester.

HIREK.

December 11. Szerda. Róm. kath. naptár: Damáz. — Protestáns naptár: Damáz. — Görög-keleti naptár (november 29.): Paramon. — A nap két 7 óra 39 perczkor, nyugszik 4 óra 7 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színháspünet II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölessy-könyvtár nyitva van szórda és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola. földc. int.

December 16. Aradmegye tisztújító közgyűlése délután 9 órakor.

— A város közgyűlése. Arad város törvényhatósága ma délután négy órakor rendes közgyűlést tart, melyen több érdemleges tárgy kerül szönyegre. Így a jövő szezombeli színházberlet, a csatornacsövekre hozott nagy bizottsági határozat, s egyéb folyóügyek. A tárgyak maguk ma már sokkal inkább megvannak vitatva, semmint nagyobb hozzászólást igényelnének, így a közgyűlés valószínűleg gyorsan véget fog érni.

— A király. A napokban „A király” osim alatt megjelent s feltűnést keltő munka szerzője — mint budapesti tudósítónk értesít, — ifj. Ábrányi Kornél. Abrányinak a király most valószínűleg el fogja engedni a büntetését. Abrányit tudvalevőleg súlyosan elítélte a budapesti törvényszék a „Pesti Napló”-nál tartott házkutatási ügyből kifolyólag.

— A központi választmány ülése. Arad szab. kir. város központi választmánya tegnap délután ülést tartott. Fábrián László főispán elnökelele alatt. Az ülésen ama határozatokat vették tudomásul, amelyeket a kuria hozott a beadott felszólamlásokra. Ennek alapján a központi választmány végleg megállapította azok névjegyzékét, akik a jövő évi képviselőválasztásnál szavazattal bírnak.

— Arad vízvezetése. A belügyminiszter egy körrendeletet bocsátott ki a városokhoz, melyben azoktól az általuk épített vízművek, u. m. vízvezetékek, artézi kutak kimutatását kéri. A körrendelet tegnap érkezett meg Arad városához, honnan is az építő vízvezetésekről megy részletes felterjesztés a miniszternek.

— A pécskai főszolgabíróválasztás, úgy látszik, egyik legérdekesebb pontja lesz a december 16-iki megyei tisztújító közgyűlésnek. Erről a választásról beszél most nemcsak a központi tisztviselő, hanem az egész Pécska is, a mi igen természetes, mivel őket érdekli legjobban, ki lesz a megboidogult Váráshelyi Géza utódja? Lapunk vasárnapi számában egy kis kombinációt közöltünk arra vonatkozólag, miként fognak alakulni a választási esélyek s a körülmények egybevetésével körülbelül hogy fog kiütni a tisztújítás? Ez a kombináció természetesen nem akart más lenni mint pusztán kombináció, hivatalos, vagy más jelölésről pedig — a mi ma nap még ugyancsak — egy szót sem szóltunk. Egy pécskai megyebizottsági tag erre a kombinálásunkra hosszabb levelet küldött hozzánk, mely az ő és több pécskai választópolgár véleményét fejezi ki. Ők úgy vannak meggyö-

ződve, hogy Baross Ferencz dr. pontos, tevékeny tisztviselő, az azonban tagadhatlan, hogy a pécskaiak nagy része a levélíró szerint Senk Ferenczet, vagy Páris Gábort óhajta inkább főszolgabírónak s ezek egyike körül fog tömörülni. A levélíró kifejti, hogy Senk Ferenczet az egész járásban szeretik, nagyra becsülik s ha a főispán tulszerénységből nem is — hogy így mondjuk — törekedik a mellett, hogy az ő fiát választák meg pécskai főszolgabírónak, annyi tény, hogy a hangulat ő mellette nyilatkozik és Senk Ferenczet fogják a pécskai főszolgabírói székbe ültetni. Ha az esély így alakul, bizonyos, hogy a jeles fiatal erővel a pécskaiak igen sokat nyernek.

— Hála és disszistentisztelet. Az aradi izr. hitközség a szidó vallás reorganizációjának ünneplésére ma délután fél 6 órakor a zsinagógában hála és disszistentiszteletet rendez. Az aradi izr. hitközség előljárósága nevében Bing Vilmos hitközségi elnök külön meghívókat is küldött szét az ünnepi hála és disszistentiszteletre.

— Felekezetenkívüliség az állami anyakönyvben. Elvi jelentőségű határozatot hozott legközelebb a belügyminiszter egy érdekes kérdésben. Egy római kath. apa és izr. anya még házasságuk megkötése előtt született, de mindaddig anyakönyvezetlen leányt felekezetenkívüliségnek kivánta bejegyeztetni. A belügyminiszter november 27-én kelt határozatával kijelentette, hogy ez a kívánság nem teljesíthető, mert fennálló törvényeink értelmében magyar állampolgár csak valamely törvényesen bevett felekezethez tartozhatik. Mitután pedig az 1894. XXXII. t. cz. szerint, ha a szülők, házasságuk megkötése előtt gyermekeik vallására nézve megegyezésre nem léptek, a gyermekek szülei vallását nemük szerint követik: a szóban forgó leánygyermek izraelita vallásának jegyzendő be az állami anyakönyvbe.

— Aradi vasuti tisztviselők előléptetése. Megirtuk annak idején, hogy Daniél Ernő kereskedelemügyi miniszter az 1896-ik évre a Máv. tisztviselői karában nagyszabású előléptetést tervez. Az előléptetendők névsorát a máv. igazgatósága már beterjesztette a miniszterhez. Mine budapesti levelezőnk értesít, ez alkalommal számosan lépnek elő az aradi üzletvezetőség tisztviselői közül is. A kinevezések publikálása még karácsony előtt megtörténik.

— A szentleányfalvi jegyzőválasztás. Tegnap ejtették meg a jegyzőválasztást Szentleányfalván a községközösségében. A választást Ortutay Gyula központi főszolgabíró vezette. A jegyzői állásra hatan pályáztak, kik közül Nenkov Ferencz aradvárosi segédtitket választották meg. Nenkov Ferenczet eléggé ismerjük, hogy gratulálhassunk a községnek a szerencsés választáshoz, mivel az új jegyzőben arra hivatott, szorgalmas és tehetséges embert kapott.

— A szegedi tanítóképző intézet sorsa. Mint szegedi levelezőnk jó forrásból értesül, a szegedi kath. tanítóképző intézet sorsa — melynek egyes tanárai oly szomorú szerepet játszottak a Lepényi melletti tüntetés alkalmával — komoly veszedelemben forgott. A kultuszminisztériumban, a mint a dolgot megtudták, elhatározták, hogy az intézetet bezárják. Erről Desseffy Sándor osnadi püspököt is értesítették. A püspök azonban megindította a vizsgálatot s az intézet jövőjét azzal mentette meg, hogy elhatározta Barta István tanár áthelyezését, Callier Kristóf igazgatót pedig felfüggesztette állásától. Barta már el is költözött új állomására, O. Beoséra. A tüntetésnek, mint értesültünk, az a folytatása is lesz, hogy Hriesowszky Timót, ferenozrendi házfőnököt, Szegedről áthelyezik Kaplonyba, ahová a ferenozrendi szerzeteseket büntetésből áthelyezni szokták. A tüntetésben részt vett papokat osztrörtökön este, késő éjjelig hallgatták ki az alsóvárosi klostromban Váradi Károly dr. és Kun László dr. kauonok, kik az irások jegy-

sökönvet tegnap átnyújtották Dessewffy püspöknek.

— **A télies idő** az utóbbi napokban nagy törekvést tanúsított a tekintetben, hogy némi változatosságot mutasson. Az Adria partjain garázdálkodó szél felénk vette az útját és szerencsésen meg is érkesett; észak felől indul s két nap óta ugyancsak végig-végig tánczol az utcákon, hogy az ablaknyílásokon a szobába jusson s ridegekké, barátságatlanokká tegye a máskor meleg hajlékot. A szél dühöngése egész napon át tart ugyan, de máskülönbön meg van a változatosság is. A reggelek borusak s egy-két esőcsepp mutogatja magát az aszfalton; a délelőtti órákban hopeyhek szállingóznak, miközben a szétfeszülő felhők nyomán a nap süt ki, fényvel árasztva el a várost, meg a nagy lassan szitáló hópelyheket is. Azután mihamar borulásba megy át az idő, hogy borulás és sötétségen keresztül is fújjon a szél, ami esuttal egyáltalában nem esik nagyzási hőbortba akkor sem, ha viharok tartja magát.

— **A városok rendőrségének államosítása** foglalkoztatja most a belügyminisztériumot. A gyors megvalósítás — írja az M. É. című köznyomatos — akadályokba ütközik, főképpen azért, mert egyes városok, számítva az államosításra, tulajdonosan alacsonyán vetnék föl a rendőrségi költségeket. Mindamelllett remélhető, hogy meg lehet oldani a kérdést, ha nem is teljesen, mert csak a fokozatos államosítás lehetséges akkép, hogy a városok egy részére vonatkozó törvényjavaslat már áprilisra be lesz terjeszthető.

— **Dühöngő örült** Szomorú, igazán szánandó sorsra jutott **Sohmidt Mari**, egy alig tizenöt éves aradi leány. Ezelőtt néhány évvel téboly szállt az elméjére, mely aztán időnként folyásával erősödött, s tegnap aztán teljes vehemenciával tört ki rajta. A szerencsétlen leányt kényszerzubbonyba öltöztetve szállították be az aradi szegények házába, hol egy külön helyiségben helyezték el addig is, míg felvihetik az országos tébolydába.

— **Nyilvános köszönet.** Szalay Antal és Vásárhelyi László urak az Aradi polgári jótékony nőegylet alapítójának gyarapítására 70—70 forint: adományozván, kegyes adományukért e hálás köszönetét nyilvánítja az egylet elnöksége.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda (december 11.) **Tosca**, dráma.
Csütörtök (december 12.) **A fősvány**, vígjáték.
Péntek (december 13.) **Hunyadi László**, opera.
Szombat (december 14.) **Az új honpolgár**, (Goldstein Számi) életkép.
Vasárnap (december 15.) Délután: **A két Cham-pagnol**, uoházat. Este: **Télien**, népszimf. (Előszór.)

* **Bársony István** új könyv jelent meg a **Légrádi Testvérek** feltűnően csinos, elegáns kiadásában. Az új könyv diszmunka, a címe „Csend.” Tartalma természeti képek, magyar tárgy allegóriák, élő tájképek, csendélet, a melyben drámák vibrálnak. Tehát olyan geurek, a melyben **Bársony** első a mi irodalmunkban, nem csupán azért, mert divatba hozta és megszerettette ezeket, hanem mert nyelvi szépségeivel, nagy tudásával, a magyar föld iránt való mély és gyöngéd szeretetével nem versenyezhetik senki. Ezek a dolgozatok, melyek jórészt tározáknak készültek, becses és talán maradandó munkák. A **Neogrády** illusztrációi s az egész könyv kiállítása finom ízlésre vall. Az ára 5 frt.

* **A „Magyar Szalon”** decemberi száma a szedő-sztrájk miatt kissé elkésve, de annál gazdagabb és szebb tartalommal jelent meg. Gyönyörű az a füzet; a „Magyar Szalon” fokozatos fejlődéséről, haladásáról tesz tanuságot. Hoz közleményeket **Liposey Adámtól**, **Bodrogi Lajostól**, **Szanna Tamástól**, **Jakab Ödöntől**, **Gárdonyi Gézáttól**, **Szomorú Dezsőtől**, **Sas Edéttől**, **Lauka Gusztávtól** stb. Kiválóan érdekes a „Hónapról hónapra” ca. rovata. Közül sok illusztrációt a téli kiállításról, aktuális képeket stb. Az életrevaló vállalatot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkeszti **Kabós Ede**, kiadja **Krausz Arthur**, egyes füzet ára 85 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, VII. József körút 10—12.

* **A pap kalapja.** Ily cím alatt jelent meg a **Légrádi Testvérek** kiadásában az **Emilio Marchi** szenzációs regénye. A hirneves szerző könyve mikor először orosz nyelven Milánóban megjelent, a legszélesebb körökben keltett fel-tűnést, nem csak tárgyával, mely teljesen szokot-

lan, hanem azokkal az életrajzokkal is, melyet a hirneves szerző e regényében vall. A regényt **Zigány Arpád** fordította magyarra. Ára 1 frt 60 kr.

TÁVIRATOK.

Osztálysorsjáték.

Budapest, decz. 10. (Saj. tud. táv.) Az osztálysorsjáték mai húzásának (délután 1 óráig) legnagyobb nyereseményét 45000 koronát a 44787 sz. sorsjegy nyerte meg.

Futtaki halála.

Budapest, december 10. (Saj. tud. táv.) **Futtaki Gyula**, a „Budapesti Tudósító” szerkesztő tulajdonosa ma délután 5 órakor 45 éves korában meghalt. — Futtaki harmadik nejevel nászuton volt, miközben typhust kapott s ez okozta halálát. A „Bud. Tud.” szerkesztéséért ideiglenesen felelős dr. **Fabro Henrik**.

Öngyilkos milliomos.

Budapest, decz. 10. (Saj. tud. táv.) **Spitzer Miksa** dúsgazdag kereskedő, társtulajdonosa a **Spitzer Miksa és Gyula** cégnek, mely a kiállítás belépti díjait másfél millióért kiberele, gyógyíthatlan betegségért a Dunába ölte magát.

A girálti választás.

Eperjes, december 10. (Saj. tud. táv.) **Bujanovich Sándor** orsz. képviselő feljelentette a sárosszegyei pénzügyigazgatót a választás körül kifejtett hivatalos presszió miatt. **Lukács László** pénzügyminiszter távirati uton rögtön jelentést kért és ezekből konstatáltatott, hogy a feljelentés semmi alappal nem bír és az egyszerű kortesfogás.

Megbomlott főpap.

Zimony, decz. 10. (Saj. tud. táv.) **Strossmayer** diakovári püspök közölte az egyházból **Litomericzky zimonyi állomásfőnököt**, amiért ez a felügyelete alatt álló iskolába magyarul is tudó tanítót nevezett ki.

Másfél milliós bukás.

Bécs, december 10. (Saj. tud. táv.) A **Fraenkel és fia** cég a mely Bécsben, Kolozsvárott és Lachowitzban mint gőzmalom-vállalat tulajdonosa van bejegyezve, fizetéseképtelenséget jelentett be. **Fraenkel Simon**, a cég beltagja tudvalevőleg öngyilkosságot követett el s a hagyatéki tárgyalás során kiderült, hogy a cégnek mintegy másfél millió frtnyi váltója van forgalomban, melyeknek körülbelül fele be nem hajtható szíveségi váltó. E váltók nagy része magyarországi vidéki takarékpénztárakban vannak elhelyezve. Az osztrák Länderbank mintegy 180,000 frtig van érdekelve. A cég aktivái körülbelül egy millió frtra rugnak. A hitelezők ma értekezletet tartanak ez ügyben.

A német császárság ünnepe.

Berlin, december 10. (Saj. tud. táv.) Január hó 18-án ünneplik a német császárság fölállításának ünnepét. A császár meghívta a német fejedelmeket és **Bismarck** is, aki valószínűleg részt vesz az ünnepélyen.

Vitássá vált szigetek.

Belgrád, december 10. (Saj. tud. táv.) A Duna folyam szabályozása tárgyában, mely évek hosszú során át ellentétekre szolgáltatott okot, egybegyűlt egy bizottság és úgy Ausztria-Magyarország, mint Szerbia megbízottai ez idő szerint **Zwornik** és **Racsa** közt időznek, hogy a helyszínen a kérdés tárgyát tanulmányozzák és elvégre azt meg is oldják. Az ellentét a körül forog, hogy egynéhány szigetre, mely a Duna szabálytalan folyása miatt Boszniához tartozik, Szerbia igényt tart.

Czáfolat.

Belgrád, decz. 10. (Saj. tud. távirata.) Mindazon hírek, melyek a montenegrói határon zavargásokat jelentenek, teljesen alaptalanok.

Támadás Faure ellen.

Páris, december 10. (Saj. tud. táv.) Régen készült **Faure** elnök ellen, melynek éle oda irányult, hogy kiderítsék, hogy az elnök neje törvénytelen származású. A köztársasági lapok és a közönség annál melegebb tüntetésben részesítik **Faurenét**.

Natalia Belgrádban.

Páris, december 10. (Saj. tud. táv.) **Natalia** királyné jelzett belgrádi útját 8 nappal elhalasztotta. A királyné f. hó 15-én indul el innen és 17-ikén érkezik Belgrádba, hol az egész telet tölteni fogja.

György nagyherceg utja.

Konstantinápoly, decz. 10. (Saj. tud. táv.) A szultán külön firmánt adott ki, melylyel az „Uralicz” nevű orosz ágyunaszádnak megengedi, hogy a Boszporuson és a Dardanellákon átkelhesse. E naszáddal **György nagyherceg**, orosz trónörökös utazik a Kaukázusból Nizzába, hol a tél egy részét tölteni szándékozik.

Az új rend Törökországban.

Konstantinápoly, decz. 10. (Saj. tud. táv.) Az új rend komoly életbeléptetésének bizonyítékául tekintik a szultán azon irádját, hogy ezentul minden állami tisztviselő, a muzulmán epp úgy, mint a keresztény, kineveztetése után esküt tartozik tenni arra, hogy hűvek maradnak a császári trónhoz és az ország törvényeihez. Eddigelé csakis a mohamedánoktól követelték meg ezen esküt.

A londoni török nagykövet.

Konstantinápoly, decz. 10. (Saj. tud. táv.) A Londonba kinevezett új nagykövet **Costaki Anthopulo** tegnap délután a keleti expressvonattal utazott el állomáshelyére. Előzőleg a szultán kihallgatáson fogadta a nagykövetet, ki különben a nagyvezirrel, a külügyminiszterrel és az angol nagykövettel is folytatott értekezéseket. A német kormány még nem válaszolt, hogy hozzájárul-e **Zia** pasának berlini nagykövetté való kinevezéséhez.

Olaszország hajóhada.

Génuva, december 10. (Saj. tud. táv.) **Morin** tengernagy a „Società di Navigazione Italiana” és a „Società la Veloce” társaságokkal szerződést kötött, melynek értelmében e két társaság leggyorsabb és legújabb berendezett személy szállító hajóit cirkáló hajókká alakítja át. Mind-

össze 13 hajót alakítanak át és szerelnek fel gyorstüzeldő ágyukkal. E hajók Carlo de Amaza ga ellentengernagy parancsnoksága alatt lesznek, ki egyike Olaszország legmerészebb hajósainak. Megjegyzendő, hogy az ellentengernagyra hasonló parancsnokságot már 1888-ban is ruháztak, mikor Olaszország attól tartott, hogy Franciaország hirtelen megtámadja.

Bukott cég.

Milánó, december 10. (Saj tud. táv.) A Ziecha, Villar és Strazza iparcég, melynek utóbb nevezett tagja 8 nappal ezelőtt öngyilkos lett, másfél millió lira passzívával megszüntette fizetéseit. Strazza hulláját végrendeleti kívánsága folytán elégették, mely alkalommal mint később kitűnt, 5000 lira bankjegy égett el a hullával együtt.

Földrengés, éhínség.

Szmirna, december 10. (Saját tud. táv.) Pergamonban a földrengés pusztítása miatt leírhatatlan éhínség van.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, december 10.

A száraz időjárás folytán az utak már használhatóbbá váltak s ma már igen szép behozatal volt, mely a folytonos lanya irányzat hatása folytán ugy az eladást mint a vételt nagyon vontatottá tette.

Az üzlet folyama tisztán csak a külföld jelentéseihez alkalmazkodik s onnét a lefolyt héten lanya árfolyamokat jeleztek a mi nálunk is befolyással bírt.

A liszt üzlet néhány hét óta majdnem teljesen szünetel s alig képesek nevezetesebb kötésekét eszközölni, és csupán az előre eladott kötések lebonyolításával vannak elfoglalva.

A mai heti piacon behozatott mintegy 2000 mmázsa buza s mintegy 500 mmázsa tengeri mely a következő áron kelt el.

I. minőségű buza 6 frt 10 krtól 9 frt 20 krig.
Közép minőségű buza 6 frt.
Tengeri 8 frt 60 kr.
Rozs névleges jegyzés 5 frt 40 kr.
Arpa névleges jegyzés 4 frt 80 kr.

Budapesti árú és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog ország jelentése. —

Budapest, december 10.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv jó volt: s az irányzat megszilárdult, elkelt 30000 mm. 2 és fél krral magasabb áron.

	mmázsa	kg	frt
Tiszavidéki	100	81. ⁵	7.10
"	100	81.	7.—
"	400	81.	7.10
"	200	80.	7.—
"	200	79. ⁵	6.82 ^{1/2}
"	300	78.	6.85
"	100	77. ⁵	6.85
Bácskai	2700	77.	6.87 ^{1/2}
"	2300	77.	6.90
Bánáti	8100	78. ⁵	6.85
Maros	1800	80.	7.10
"	650	80.	7.—
Kalocsai	1200	77.	6.80
Tolnai	2400	78. ⁵	6.85
"	1050	78.	6.85
Ó-Becsei	2500	78.	6.97 ^{1/2}
Adai	800	78. ⁵	6.90
Szarbiai	8000	77.	5.92 ^{1/2}
Zab	100		6.15
"	200		6.10
"	200		6.—
"	400		5.80
"	100		5.80

Határ időzlet: Amerikából ma igen szilárd árfolyamokat jelentettek, s nálunk is szilárdabban indult az üzlet buzában és tengeriben, s igen gyenge üzletmenet mellett szilárdan is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Oszi buza	6.92—6.93
Buza május—júniusra	7.19—7.21
Tavaszi rozs	6.21—6.22
Oszi rozs	6.17—6.19
Tengeri május—júniusra	4.48—4.49
Tengeri július—augusztusra	5.93—5.94

Tavaszi zab	6.09—6.11
Oszi zab	5.80—5.90
Repeze	10.70—10.80

Külföld: New-York búzára $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{8}$, tengerire $\frac{1}{8}$ —magasabb. Chicago: búzára $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$, tengerire $\frac{1}{8}$ —magasabb. Páris és Londonszilárd, Liverpool csendes.

Ertéktőzsdé: Változatlan árfolyamokon indult az értéktőzsdé tekintettel az igen gyenge keresletre zárlatig nem is változtak az árfolyamok.

Zárul 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	374.50
Magyar hitelrészvény	498.50
Oszták államvasut	368.—
Rima-Murányi	255.—
Lombard	100.—

— Kurtics és Pécska határán a vetési munkálatokat általában befejezték. Ez évben igen sok az elmaradott késő vetés, melyek majd a hó alatt fognak kikelni, némely része pedig csak a tavasszal. Az október és november hó 10-ig vetettek jól keltek és kielégítően állanak. A kikelt vetéseket az egerek rongálják, sőt helyiely közel az egér ragások következtében már foltos vetések is láthatók. Helyenkint a trágya kihordását is megkezdtek. A dohány simitása, a favágás és faültetés folyamatosan van.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi december hó 8-án. Hízott sertés árak. I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Fiatal nehéz (pkins 320 kg-ron felüli súlyban) 54.—55. krig. Fiatal közép (pkins 251—320 krig súlyban) 54.—55. krig. Fiatal könnyű (pkins 250 kg-ron terjedő súlyban) 54.—55. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (pkins 220—280 kg-ron súlyban) — krig. — Könnyű (pkins 220 kg-ron terjedő súlyban krig. Szerbizi: Nehéz (páronkint 260 kg-ron felüli súlyban) 55.—56. krig. Közép (pkins 220—260 kg-ron súlyban) 54.—55. krig. — Könnyű páronkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 51.—52. krig. — Sertésliét szám 1895. decz. hó 6-án volt készlet 4246 darab. 1895. december hó 7-én felhajtott: 262 darab. 1895. december 7-én elszállított: 688 db. 1895. december 9-én maradt készletben 3820 darab. A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

Szorzózet.

— Deczember 10. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 10. d. u. 5 óra.

Buza bánási új	6.55—6.95
Buza tiszavidéki	6.80—7.05
Buza pestvidéki	6.85—7.10
Buza fejmegyeyi	6.80—7.05
Buza bácskai	6.70—7.15
Rozs új, elsőrendű	6.20—6.25
Rozs új, másodrendű	6.19—6.15
Arpa takarmány	5.—5.20
Arpa égetni való	5.50—6.30
Arpa sörfőzdei	6.80—8.—
Zab	6.—6.80
Tengeri bánási új	—
Tengeri másnemű	4.—4.15
Káposzta-repeze bánási új	—
Kóles	5.35—5.70
Buza márczius—április	6.91—6.92
Buza szeptember—október	7.17—7.18
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.20—6.22
Tengeri május—június	4.47—4.49
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	6.08—6.10
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repeze augusztus—szeptember 1894.	10.70—10.80

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

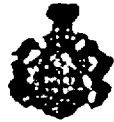
Budapest, 1895. deczember 10.

Magyar aranyjárdék 4%	21.50
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	98.70
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	124.50
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	101.25
Magyar keleti vasut 187%	21.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.75

Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön	153.25
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	14.—
Oszták papírajárdék	100.—
Oszták járdék ezüst	100.—
Oszták járdék arany	121.75
Koronajárdék	97.75
1860-iki államsorsjegyek	148.—
Oszták-magyar bankrészvény	1020.—
Magyar hitelbank részvény	438.—
Oszták hitelbank részvény	878.—
Oszták-magyar államvasut	364.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.65
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	342.—
Német birodalmi márka	59.55
London	121.85
Páris	48.25

Aradvárosi

Evadberlet
75. szám.

színház.

Evadberlet
75. szám.

Szerdán, 1895. deczember 11-én

TOSCA.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Makó Lajos.

SZEMÉLYEK:

Scorpiá báró, rendőrminiszter	Gál Gyula.
Mario Cavaradotti	Tompá K.
Cnesare Angelotti	Szedrei M.
Attavanti marquis	Rónasszéki.
Gennarino	Novák Irén.
Trivulce	Sólyom L.
Spoletta, kapitány	Csatár Gy.
Sciarronac, titkos rendőr	Delli Henrik.
Floria Tosca	Tóvölgyi M.
Mária Karolina, nápolyi királynő	Rónasszékiné.
Orlonia hercegnő	Delli Emma.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 10. —

Fehér Kereszt szálloda: Langvill Emil mérnök, Budapest. Stern Gyula fakereskedő, Budapest. Lovag Eberling Arthur nagykereskedő, Budapest. Elias Mór malomtulajdonos, Szolnok.

Nádor szálloda: Les Emil kereskedő, Szőlős. Grieshaber Mór kereskedő, Kovaszinos. Feigebaum Mór kereskedő, Arad.

Vasúti szálloda: Nagy Károly István szerelő, Budapest. Nagy Etelka, Arad.

Felölő szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.

Borkereskedők, bortermelők, cognagyárosok és sörraktarak figyelmébe!

Szíves tudomás vétel végett van szerencsénk az érdekeltekkel tudatni, hogy Salgó-Tarjáni palaczk gyárunk készítményeinek kizárólagos elárúsítására Arad és viléke részére

Sehart J. és fia céget

nyertük meg.

Nevezett cégnél e ozélból t. vevőink kényelmére nagyválasztékú

palaczk bizományi raktárt

létesítettünk, hol mindenféle palaczkot állandóan raktáron tartunk és gyári áron ugy waggonszámra mint kisebb mennyiségekben is árusítunk. Salgó-Tarjáni palaczkgyárunk a legújabb technikai vívmányok szerint lévén felszerelve, gyártmányaink nemcsak hogy bármely külföldi elősmert készítménnyel egyenértékűek, hanem minden külföldi versenyt kizáró jutányos áraink következtében méltán előnyben részesíthetők.

Indokoltnak tartjuk tehát azon kérésünket, hogy hazánk ezen egyetlen palaczkgyárát szükségletének beszerzésénél igénybe venni sziveskedjék.

Teljes tisztelettel:

Egyesült Magyarhoni Uvgygyarak
Részvénytársaság.

1244

* Az ezen rovart alatt közlöttekert nem vállal felelősséget a szerk.

22950/1895.

Hirdetmény.

A német m. kir. földművelésügyi miniszterium a f. évi szeptember 12-én 67742 sz. a kelt rendeletében foglalt rendelkezéseket hatályon kívül helyezvén, közhírré teszük, hogy az alsó ausztria cs. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 84899. és f. évi október hó 15-én 97615. sz. a kelt értesítése szerint a kért állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) arad vármegyéből valamint arad városából alsó-ausztriába való bevitelét további intézkedésig megtiltotta.

Mindazáltal a szabad forgalomból a száj és köröm fájás esetleges behurcolásának megakadályozása végett kizárt, ezen törvényhatóságok vézmentes községeiből egészséges szarvas-

marha Bécs Szt-Marxra az alábbi feltételek-mellett vasuton továbbra is bevihető.

1. A szállományokat kísérő marha levél- len az állatok kifogástalan egészségi állapota valamint a származási hely vézmentesége hatóságai állatorvos által igazolandó.

2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsikra, melyekben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállítják, riktó színű Sauchen- verdächtige Thiere feliratu ragcédulákat kell ragasztani.

3. A szarvasmarhák Szt.-Marxra az állat- rakodó alsó részén rakandók ki és ha a fo- ganatosi ott állatorvosi vizsgálat után egészsé- gesnek találtattak a Szt.-marxi vágóhid és is- tál óiba a veszteglő téren keresztül a legrövi- debb uton elhajtandók.

A szarvas marhák szombaton 9—2-ig a vesztegvásáron eladandók ezután kizárólag a Szt.-marxi unter meidlingi gumpendorfi és hor-

nalsi, csupán

tállókba szá litha

5. A veszteg

szarvasmarhát feltét.

hidra szállítandók és u

6. A szarvasmarhák

7. A nem közvetlenül

eladott szarvasmarhák mind

ján a vesztegvásárra felhajtha

Az itt felsoroltak Budapest

budapesti marhavásárról származó

tok Alsó-Ausztriába való szállításán.

nem érintik s egyuttal megjegyezteti.

ezen törvényhatóságok területén felada

tések szállítására nézve továbbá f. év 40.

44.706. illetőleg a pótlásukra kiadott rendelet

irányadó.

Arad, 1895. október 2.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	8,56	1,35
Csaba	2,28	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,08
Lökösháza	3,12	—	5,26
Kurtics	8,28	6,34	5,43
Sofronya	8,40	—	5,55
ARAD érkezik	8,55	6,52	6,10

Arad—Budapest

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,36	—	9,58
Kurtics	11,49	8,36	10,12
Lökösháza	12,06	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,01	10,59
Csaba	1,19	9,28	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10

Erdély felé

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Gyórok	3,14	7,06	5,04	—
Paulis	3,31	7,17	5,15	—
Radna-Lippa	3,58	7,34	5,33	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	4,50	8,13	6,13	—
Tótvárad	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,58	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	10,18
Gyulafehérvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	—	11,30	11,40

Erdély felől

	éjjel	éjjel	délután
Tövis indul	3,28	3,19	1,35
Gyulafehérvár	3,59	4,04	2,13
Piski	5,07	6,05	3,57
Soborsin	6,34	8,20	6,23
Tótvárad	—	8,37	6,40
Berzova	—	9,02	4,49
Konop	—	9,19	5,07
Radna-Lippa	7,28	9,49	5,45
Paulis	—	10,02	6,01
Gyórok	—	10,15	6,17
Glogovác	—	10,38	6,46
ARAD érkezik	8,08	10,50	6,59

Arad—Csaba—Nagyvárad

	reggel	délut.
ARAD indul	5,15	8,56
Sofronya	5,28	4,17
Kurtics	5,42	4,48
Lökösháza	5,58	5,10
Kétegyháza	6,16	6,10
Kigyos	6,28	6,31
Csaba	6,01	6,46
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,17
Kigyos	7,24	7,30
Kétegyháza	7,47	7,44
Lökösháza	8,13	8,03
Kurtics	8,36	8,20
Sofronya	8,52	8,32
ARAD érkezik	9,00	8,47

Arad—Szeged

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	4,45	9,00	4,10
Szt.-Tamás	5,10	9,22	4,40
Pécska	5,29	9,36	5,08
Battonya	5,59	10,01	5,46
Tompa	6,12	10,11	5,59
Mezőhegyes	6,55	10,40	6,43
Csanád-Palota	7,18	11,00	7,03
Nagylak	7,34	11,15	7,22
Apátfalva	7,58	11,35	7,49
Makó	8,20	11,58	8,30
Kis-Zombor	8,36	12,14	8,49
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,50

Szeged—Arad

	este	d. u.	regg.
SZEGED indul	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	7,00	3,12	4,23
Makó	7,24	3,33	5,04
Apátfalva	7,47	3,55	5,28
Nagylak	8,07	4,21	5,54
Csanád-Palota	8,22	4,39	6,12
Mezőhegyes	8,50	5,12	6,50
Tompa	9,12	5,38	7,16
Battonya	9,24	5,45	7,30
Pécska	9,48	6,09	8,01
Szt.-Tamás	10,01	6,21	8,18
ARAD érkezik	10,23	6,42	8,43

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	8,00	6,20
Simánd	8,38	6,51
Kisjenő-Erdőhegy	9,13	7,33
Székudvar	9,34	7,50
Sikló	9,51	8,05
Ottlaka	10,05	8,19
Elek	10,20	8,35
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,35	8,50

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	3,00
Elek	5,33	3,18
Ottlaka	5,48	3,30
Sikló	5,54	3,43
Székudvar	6,06	3,57
Kisjenő-Erdőhegy	6,25	4,23
Simánd	6,48	5,52
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,12	5,20

Mezőhegyes—Kétegyháza

	d. e.	este	regg.
MEZŐHEGYES ind.	10,38	6,50	7,00
Kamarás-major	10,49	7,04	7,10
Nesze	10,58	7,14	7,17
Kovács-háza	11,08	7,36	7,32
Bánhegyes	11,26	8,01	7,52
Megyese gyháza	11,44	8,24	8,12
Bánkut	11,55	8,39	8,23
KÉTEGYHÁZA érkezik	12,13	9,00	8,40

Kétegyháza—Mezőhegyes

	reggel	délután	este
KÉTEGYHÁZA ind.	5,16	3,10	6,20
Bánkut	5,34	3,31	6,39
Megyese gyháza	5,45	3,43	6,52
Bánhegyes	6,01	4,10	7,11
Kovács-háza	6,17	4,32	7,31
Nesze	6,27	4,44	7,44
Kamarás-major	6,34	4,53	7,5
MEZŐHEGYES érkezik	6,4	5,05	8,05

Arad—Temesvár

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,42	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orozifalva	7,20	1,04	6,31
Merozifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,43	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,05	7,39

Temesvár—Arad

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,39
Merozifalva	9,04	1,59	9,43
Orozifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Arad—Nagy-Halmagy

	reggel	d. u.	d. e.
ARAD indul	6,40	4,50	11,55
Ötvenes	6,57	5,10	12,17
Zimánd-Ujfalu	7,03	5,17	12,34
Uj-Szt-Anna	7,25	5,41	12,48
Világos	7,47	6,05	1,16
Muszka-Magyarád	7,54	6,12	1,34
Pankota	8,04	6,23	1,36
Apatelekek	8,32	6,54	2,12
Borosjenő	8,42	7,05	2,34
Bokszeg-Beél	9,05	7,28	2,52
Borossebes-Buttyin	9,34	3,00	3,35
Almás-Alesill	10,02	3,23	4,03
Gurahonoz-Jószásáh.	10,16	3,42	4,25
Guravoj	10,30	3,56	4,40
Acsucza	10,37	9,03	4,46
Talács	10,49	9,15	4,58
Halmagy-Csúcs	11,—	9,26	5,08
NAGY-HALMÁGY érkezik	11,15	9,31	5,24

Nagy-Halmagy—Arad

	reggel	d. u.	reggel
NAGY-HALMÁGY indul	3,15	1,40	5,41
Halmagy-Csúcs	3,31	1,56	5,58
Talács	3,41	2,06	6,07
Acsucza	3,54	2,19	6,20
Guravoj	4,—	2,25	6,25
Gurahonoz-Jószásáh.	4,14	2,39	6,40
Almás-Alesill	4,29	2,54	6,57
Borossebes-Buttyin.	5,01	3,26	7,32
Bokszeg-Beél	5,29	3,54	8,06
Borosjenő	5,54	4,13	8,41
Apatelekek	6,04	4,28	8,52
Pankota	6,41	5,04	9,29
Muszka-Magyarád	6,47	5,10	9,36
Világos	6,54	5,17	9,44
Uj-Szt-Anna	7,22	5,45	10,13
Zimánd-Ujfalu	7,40	6,06	10,33
Ötvenes	7,45	6,12	10,43
ARAD érkezik	8,03	6,34	11,03

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	8,50	7,11
Csermő érkezik	9,40	8,00

Csermő—Borosjenő

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,06

Borossebes—Menyháza és vissza

	d. e.	d. u.
BO ROSSEBES-BUTTYIN indul	9,44	3,03
Dé ana	10,34	3,23
M ENYHÁZA	11,11	3,45

Árverési hirdetés.

Simánd község előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy a község vásárvászedési joga f. évi december hó 22-én d. e. 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen 3, esetleg 6 évre haszonbérbe fog adadni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Megfelelő bánompénzzel ellátott s azon kijelenést tartalmazó szóbeli ajánlatok, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri, az árverés megkezdéséig elfogadtatnak.

Simándon, 1895. december 9-én.

Rajla Márton,
jegyző.

Mócz János,
1248 biró.

22094/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 62609/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy Franciaország és Schweicz között vámpolitikai tekintetben fennállott kivételes állapot megszűnővén, a Franciaország által ekép Schweicznak nyújtott vámmérséklések között oly engedmény van, melyek a mi kiviteli termékeinkre is kiterjednek.

Ezen mérséklések a következőkben foglalhatók össze:

T. sz.	Az árú megnevezése	Egység	a korábbi minimális frank	jelenlegi vámtétel frank
512.	bis Hydraulikus gépek, szivattyúk, ventilátorok 800 kgmnál nagyobb súlyúak, ha legalább 50% öntvényt tartalmaznak	100 kgr.	10	8
524.	Dynamo-elektrikus gépek 5000 kgmnál nagyobb súlyúak, ha 50% öntvényt tartalmaznak	100	20	12
2000—5000	kgr. súlyúak ha legalább 50% öntvényt tartalmaznak	100	20	18
527.	bis hűtőkészülékek 250 kgmnál nagyobb súlyúak	100	15	14
536.	Indító-készülékek dynamo-elektrikus gépekre, valamint azoknak egyes részei, ha súlyuk 2000 klogramnál nagyobb	100	75	85
	1000—2000 kgrm.	100	75	40
	200—1000 kgrm.	100	75	45
	7—200 kgrm.	100	75	60
536.	bis Ivlámpák (nyulátorok)	100	15	60

Arad sz. kir. város tanácsa.

26574—1895.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a dohánybeváltás a kiküldött bizottság részéről Arz 1 szab. kir. város területén folyó évi december hó 2-án veszi kezdetét és bezárólag 1896. évi február hó 13-ikáig tart.

Az összes beváltási állomásokra szóló határidőkről szerkesztett kimutatás a városháza kapujára van kifüggesztve.

Arad szab. kir. város tanácsának 1895. évi november hó 30-án tartott üléséből.

A városi tanács.

TELEFON 345.

TELEFON 345.

'Harmonia' zeneműkiadó rész. társ. és I-ső hazai zongoragyár

tisztelettel értesíti az aradi és környékbeli n. é. közönséget, hogy képviselőjükkel

Keppich és Schreyer

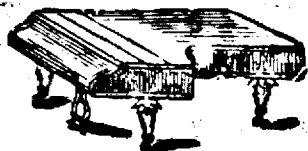
urakat bízták meg.

Ezen képviselő a budapesti Gyorssajtónyomda és papirkereskedés üzlethelyiségében

Andrássy-tér 19.

a polgári takarékpénztár új palotájában lett elhelyezve.

Képviselőnk felállításával a t. cz. aradi közönségnek mindennemű

ZENEMŰ

— mint soha ennek előtte — áll rendelkezésére és vezetése nagyvárosi jelleggel, vele járó szokásos kedvezményekkel fogantatosítottatik. Állandóan dus választék a legújabb és legjobb zeneművekben Coulans árak mellett. — Küldemények választás céljából úgy helyben, mint vidékre is eszközölköznek, rendelvények pontosan teljesítetnek és nem rendelkezőket hamarosan beszerzünk.

Tanárok és tanulók minden kedvezményben részesülnek, ugyszintén szakértői tanács a választásnál.

Bel- és külföldi zongorák gondal válogatva a gyári árakra (jelentékeny olcsóbb árak, mint a bécsi budapesti raktárak) úgy készpénzben, mint határidőkre, eladatnak. Használt zongorák ujakra cseréltetnek ki; hangolás, javítások elvállaltatnak és felvigyázat alatt jótállással eszközöltetnek.

Dus választék dresdeni, francziai, valódi római és cremonai hurokban,

hegedűrészek, szerek stb. legolcsóbban.

Midőn még a t. cz. közönséget arra kérjük, hogy alkalmat szolgáljon versenyképességünket és szolid üzletmenetünket bebizonyítani, maradunk

Kiváló tisztelettel

KEPPICH és SCHREYER,

1238 10

a „Harmonia” zenemű kiadó részvénytársulat és I-ső hazai zongora-gyár képviselői.

Telefon rendelések azonnal házhoz szállítatnak.

HELYI ÉS FŐVÁROSI LAPOK ELÁRUSÍTÁSA.

24948/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. helügyminiszteriumnak 95.001/05. sz. leirata alapján értesítjük a város közönségét, hogy az osztrák értékű 20 kros ezüst váltópénz, úgy szinte a négykrajczáros rézváltó-pénz az állami pénztáraknál és hivataloknál már csak a folyó évi december 31-ig fogadtatik el és hogy december 31-ike után ezen pénznemek sem fizetés gyanánt sem anyagértékük megtérítése mellett az állami pénztárban többé elnem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad 1895. november 16.

A városi tanács

36212/1895.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak 82335/95. sz. a. kelt rendelete alapján közhírré tesszük, hogy a f. évi október hó 29-től kezdve a magyarországi járványmentes törvényhatóságoktól származó egészséges sertések a f. évi július hó 8-án kelt 44706. sz. körrendeletben, illetve az ezen rendelet pótlásra kiadott rendeletekben (a 189. sz. és az ennek pótlására kiadott állategészségügyi értesítőben) foglalt feltételek mellett Bécsbe és Prága-Holleschovitz állomására ismét bevihetők.

Arad, 1895. nov. 6.

A városi tanács.